

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 28.6.2010
KOM(2010)340 lõplik

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

kogemuste kohta, mis on saadud teatavat liiki viljapuude istandike statistilise vaatluse käigus, mille viisid läbi liikmesriigid 2007. aastal, kohaldades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/109/EÜ

SEK(2010)776 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

kogemuste kohta, mis on saadud teatavat liiki viljapuude istandike statistilise vaatluse käigus, mille viisid läbi liikmesriigid 2007. aastal, kohaldades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/109/EÜ

1. SISSEJUHATUS (KOHALDAMISALA, TAUST, RIIKLIKUD ÕIGUSAKTID)

Komisjon vajab talle ühise põllumajanduspoliitika raames ning Euroopa Liidu (EL) puu- ja köögiviljaturu ühist korraldust reguleerivate sätetega antud ülesannete täitmiseks täpset teavet peamiste viljapuuliikide istandike tootmispotentsiaali kohta ELis ja keskmise tähtajaga hinnanguid tootmise ja turupakkumise kohta.

Iga viie aasta järel korraldatav ELi peamiste viljapuuliikide põhivaatlus on praegu kasutatav meetod, et saada teavet mõningatest teguritest, mis aitavad kaasa viljapuustandike tootmispotentsiaalile: sordid, puude vanus ja istandike tihedus. Mõned liikmesriigid kasutavad seda võimalust täiendavate andmete kogumiseks, nagu ettevõtte spetsialiseerumine, viljapuuaiate tehniline hooldus, kasutatav tööjõud, säilitamine ja kaubandus jne.

Selliseid vaatlusi on läbi viidud alates 1977. aastast. 2007. aasta teatavate viljapuuliikide istandike põhivaatlus viidi läbi 27 liikmesriigis, kohaldades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/109/EÜ¹ ning kooskõlas komisjoni 27. detsembri 2001. aasta otsusega 2002/38/EÜ (milles sätestatakse teatavate viljapuuliikide istandike kohta tehtavate vaatluste parameetrid ja kehtestatakse vaatlusandmete masinloetavale kujule viimise kood ja standardeeskirjad)².

Vastavalt direktiivi 2001/109/EÜ artikli 4 lõikele 4 saadavad liikmesriigid komisjonile metodoloogilise aruande selle kohta, kuidas vaatlus läbi viidi.

Käesolev aruanne 2007. aasta vaatluse käigus saadud kogemuste kohta esitatakse vastavalt direktiivi 2001/109/EÜ artiklile 7. Aruanne põhineb komisjoni talituste kogemustel ning eelkõige esitatud andmete kasutamisel ning metoodilises aruandes liikmesriikide esitatud märkustel ja kogemustel (direktiivi 2001/109/EÜ artikli 4 lõige 4).

Direktiivi 2001/109/EÜ artikli 4 tingimuste kohaselt peavad liikmesriigid teatama komisjonile põhivaatluse tulemustest enne vaatlusele järgneva aasta 1. oktoobrit. Kuupäevad on esitatud käesoleva aruande 1. lisas (vt komisjoni talituste töödokumenti).

Kõik liikmesriigid edastasid andmed vastavalt komisjoni otsuses 2002/38/EÜ sätestatud eeskirjadele ja tehnilistele parameetritele.

¹ EÜT L 13, 16.1.2002, lk 21.

² EÜT L 16, 18.1.2002, lk 35.

2. VAATLUSE ULATUS JA SISU

2.1. Vaadeldud liigid (ELi õigusaktidest ja muud)

2007. aasta põhivaatlusel järgiti igas liikmesriigis vaadeldud liikide puhul direktiivi 2001/109/EÜ lisas sätestatud nõudeid ning need liigid esitati komisjoni 4. augusti 2008. aasta otsuses 2008/690/EÜ³. Need on nimetatud ka käesoleva aruande 2. lisas (vt komisjoni talituste töödokumenti). Bulgaaria, Saksamaa, Iirimaa ja Hispaania saatsid vabatahtlikult andmed õuna- ja/või pirniistandike kohta, kus ei kasvatata dessertpuuvilju.

2.2. Majandid (majandite ja/või viljapuuaedade pindala alampiir)

Vastavalt direktiivi 2001/109/EÜ artikli 1 lõikele 3 tehakse vaatlusi „kõigis majandites, kus on istutatud viljapuudega alasid, kui seal toodetavad puuviljad on täielikult või peamiselt ette nähtud turustamiseks”. Tegelikuses on olukord liikmesriigiti erinev, ulatudes künnise puudumisest (s.t et kõiki majandeid vaadeldakse) kuni liikmesriigi tasandil kehtestatud künniseni (nt Šveitsis 15 aari, Prantsusmaal 50 ja Lätis 100). Lisaks on mõned liikmesriigid erinevate vaatluste puhuks piire muutnud.

3. VAATLUSE LIIK, VAATLUSE KORRALDUS JA AJAKAVA (KONTROLLKUUPÄEV)

Käesoleva aruande 3. lisas on tabel riiklike meetodite kokkuvõttega (vt komisjoni talituste töödokumenti). Metoodiliselt oli 2007. aasta vaatluse kõige olulisem omadus see, et see koosnes:

- (a) täielikust nimekirjast Tšehhi Vabariigis, Taanis, Saksamaal, Iirimaa, Lätis, Leedus, Madalamaades, Austrias, Sloveenias, Slovakkias, Soomes, Rootsis ja Ühendkuningriigis;
- (b) piirkondlikust valimist Hispaanias ning
- (c) põllumajandusettevõtete väljavõttelisest vaatlusest teistes liikmesriikides.

Mõned liikmesriigid tegid konkreetseid märkusi vaatluse, selle korraldamise ja koostamise tingimuste ning saadud tulemuste kohta. Mõned nendest märkustest on kokku võetud järgmisesse tabelisse.

CZ	<p>Tšehhi Vabariigis viidi see vaatlus 2007. aastal läbi esimest korda.</p> <p>Kuigi sarnaseid vaatlusi nimega „Viljapuude ja -põõsaste loendus” on varem läbi viidud, toimus viimane selline vaatlus 1980. aastal. Pärast seda on Tšehhi statistikaamet kogunud põhilisi andmeid puuviljade tootmise kohta lõpliku taimekasvatustoodangu uuringu ja põllumajandusettevõtete struktuuriuuringute osana.</p> <p>Viljapuuaiade vaatlus, mis on esimene omalaadne, annab üksikasjaliku ülevaate viljapuude istutamise kohta Tšehhi Vabariigis.</p>
----	---

³ ELT L 225, 23.8.2008, lk 14.

EE	<p>2007. aasta viljapuuistandike vaatlus oli esimene omalaadne, mis Eestis läbi viidi. See viidi läbi koos 2007. aasta põllumajandusettevõtete struktuuriuuringutega. Vaatluse andmed lisati 2007. aasta põllumajandusettevõtete struktuuriuuringute küsitlusele eraldi jaotisena. Vaatluse läbiviimisel ei nimetatud mingeid raskusi. Enamik sorte on kohalikud.</p>
IE	<p>Koguti märkimisväärses koguses lisateavet ainult riiklikuks kasutamiseks.</p> <p>See hõlmas järgmisi andmeid:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kas kasvataja osales kvaliteedi tagamise kavas b) kas kasvataja oli tootjaorganisatsiooni liige c) andmed töötajate arvu kohta d) andmed tootmisrajatiste ja saagikoristamise meetodite kohta e) andmed tüüpilise saagi ja saagi väärtuse kohta f) andmed kasvataja turustusvõimaluste kohta g) andmed kasvataja arenguplaanide kohta tulevikus h) andmed mahepõllumajandusliku õunatoodangu saagikuse ja väärtuse kohta.
IT	<p>Viljapuuia vaatlusi on Itaalias tehtud alates 1977. aastast ning see on viljapuuikasvatuse sektorile oluline juhendumisalus.</p> <p>Aastatel 1977–2007 tehti viljapuuia vaatlusi 5aastaste vahedega.</p> <p>Vaatluste eesmärk on turu orienteerimiseks koguda üksikasjalikku teavet piirkondadest, kus asuvad peamised viljapuid kasvatavad majandid, ning nende suhtelise tootmispotentsiaali kohta. Lisaks ELi nõuete täitmisele (direktiiv 2001/109/EÜ) saab vaatluse käigus kogutud andmeid kasutada rahvamajanduse arvepidamise hindamiseks. Veel annab vaatlus teavet majandite struktuuri ja toodangu kohta ning poliitika mõjust sellele sektorile; samuti võimaldab see ajakohastada põllumajandusettevõtete nimekirja.</p>
GR	<p>Viljapuuia vaatlus hõlmab kõiki põllumajandusettevõtteid, kus kasvatatakse korrapärastes saludes üht või enamat liiki viljapuid nimetatud kaheksast liigist.</p> <p>Korrapärased salud on puudega kaetud pinnad, mis on istutatud kindla korra järgi ning koosnevad tihedatest saludest, kus on proportsionaalne hulk puid ühe <i>stremma</i> kohta, olenevalt kasutatud istandiku süsteemist (hõre istandik, tihe istandik, nt PALMETA õuna- ja pirnipuude puhul, jne). Korrapärased salud jagunevad PUHASTEKS ja SEGAsaludeks.</p> <p>Puhtad korrapärased salud on need, kuhu on istutatud ainult üht liiki viljapuid, nt ainult virsiku- või õunapuid jne.</p> <p>Korrapärased segasalud on need, kuhu on istutatud rohkem kui üks puuliik, nt apelsinipuud koos oliivipuudega või pirnipuud koos õunapuudega või virsikupuud koos kirsipuudega jne, ning üht liiki puud on teiste vahel mingi korrapära järgi, mitte täiesti juhuslikult. Ka peab vähemate puudega liik katma vähemalt 1/10 <i>stremmast</i>. Kui selle liigi puud ei kata vähemalt 1/10 <i>stremmast</i>, siis käsitatakse neid laialipillutatutena, isegi kui nad paiknevad korrapäraselt. Et segasalu saaks nimetada korrapäraseks, ei ole oluline, et salu puud oleksid kõik ühest perekonnast, vaid et eri liikide puud moodustaksid tiheda korrapärase salu.</p>

ES	<p>Vaatluse tüüp on territoriaalne piirkonna raamvaatlus (MAST <i>Marco de Áreas y Segmentos Territoriales</i>), mida on Hispaanias kasutatud alates 1990. algusest. Vaatlejad kuuluvad äriühingusse, mis korraldab Hispaania põllumajanduskindlustuse süsteemi välitöid ning nad töötavad aastaringelt MAST vaatlusega.</p>
FR	<p>Vaatlus võimaldab paremini kindlaks määrata ja kirjeldada viljapuuaedade viljakust mõjutavaid tegureid, nagu sort, vanus, istutustihedus jne. Need näitajad on olulised korralike prognooside tegemiseks (kogus ja tootmise ajakava).</p> <p>Küsimustikule on lisatud veel kolm küsimuste rühma lisaks ELi nõutule:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Küsitluse teine eesmärk oli teada saada toodangu müügikoguseid ja puuviljakasvatavate peamisi turustuskohti. Siiski on see vaid osaline puuvilja turustamise vaatlus turustamise algjärgus, ning mitte turul osalejate kogu tegevuse vaatlus. 2. Lisateave viljapuuaedade harimise kohta. 3. Teabe kogumine puuvilja kasvatavate ettevõtete püsiva ja hooajalise või ajutise tööjõu kohta. <p>Peamine eesmärk on saada andmeid järgmiste punktide kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tootmise struktuur: asukoht, suurus, rakendusvaldkondade spetsialiseerumine, maakasutus; • püsiv ja hooajaline tööjõud; • puuviljade ladustamisvõimsus; • harimismeetodid, nagu kastmine, ilmastikutingimuste eest kaitsmine (külm), erinevate sortide puhul rakendatavad tehnilised tingimused; • istandiku ala, tihedus ja vanus, vaadeldud toodangu potentsiaal iga liigi sortide kaupa; • majandi tootmis- ja turustusahelad (esmane turuleviimine) liikide kaupa; • peamised põllumajanduslikud tavad viljapuuaedade hooldamisel.
HU	<p>Nii nagu 2001. aastal aitasid omavalitsuste katastrikaardid loendajatel välivaatluse ajal kindlaks teha kõik viljapuuaiad. Lisaks olid olemas geodeesia, kartograafia ja kaugseire instituudi aerofotod neist omavalitsustest, kus on vähemalt viis viljapuuaeda. Nende aerofotode alusel oli võimalik täpselt kindlaks teha ja eristada iga viljapuuaeda, kuna fotodelt olid näha aedade vahelised piirid.</p> <p>Sortide kindlakstegemiseks anti loendajatele käsiraamat, milles olid sortide kirjeldused koos värvifotode/-piltidega. Kirjeldus hõlmas muu hulgas ka puuvilja kirjeldust, valmimisaega, puu kuju ja selle kasvuomadusi. Kogu see teave aitas kaasa sortide professionaalsele ja kvalitatiivsele kindlakstegemisele.</p> <p>Küsimustikud eeltrükiti koos andmetega 2007. aastal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kõik 2001. aastal vaadeldud andmed olid 2007. aasta küsimustikus ära toodud. Küsimustikku märkmete tegemiseks kasutati ainult ülalnimetatud koode. Täita tuli ainult need andmeväljad, milles olid muutused võrreldes eelmise teabega. Vormidel olid muutuste sisestamiseks spetsiaalsed lahtrid. Kui mõlema aasta andmed olid samad, siis tuli see spetsiaalne lahter tühjaks jätta.

	<ul style="list-style-type: none"> Kui istandik oli istutatud pärast 2001. aastat, oli MARD-CAO-st saadaval vaid teatav informatsioon, nimelt istandiku identifitseerimisnumber, maatüki pindala, liigi kood ja ettevõtja andmed. Ainult neid andmeid oli võimalik küsimustikku eelnevalt trükkida. Seega tuli kogu ülejäänud teave ise vormi sisestada; võimalik oli vaid trükitud andmete uuendamine, kui andmed olid istutamise ajast saadik muutunud. <p>Vaatluse teostamise ajal (välivaatlus) ei olnud ettevõtja kohalolek vajalik. Kuid teatavate küsimuste puhul, nagu viljapuuaias olevad sordid, kavandatud kultiveerimise aasta jne, oleksid ettevõtjad suutnud anda usaldusväärsemat teavet. Seetõttu võtsid loendajad paljudel juhtudel ettevõtjaga ühendust ja täitsid loendusvormid koos. Viimase lähenemisviisi puhul oli võimalik uuendada ka ettevõtja andmeid.</p> <p>2007. aastal õuna-, pirni-, virsiku ja aprikoosipuude all olev istandike arvestuslik pind.</p> <table border="1" data-bbox="327 728 1101 974"> <thead> <tr> <th>Viljapuu liik</th> <th>Arvestuslik pind (ha)</th> <th>Dispersioon, %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Õun</td> <td>34 906</td> <td>0,9824</td> </tr> <tr> <td>Pirn</td> <td>2 878</td> <td>0,5267</td> </tr> <tr> <td>Virsik</td> <td>5 787</td> <td>1,5462</td> </tr> <tr> <td>Aprikoos</td> <td>5 216</td> <td>1,3635</td> </tr> </tbody> </table> <p>Maakonna, piirkondlikke ja riigi koondandmeid võrreldi puuviljatoodangu igaaastase statistikaga ja eelmiste aastatega.</p>	Viljapuu liik	Arvestuslik pind (ha)	Dispersioon, %	Õun	34 906	0,9824	Pirn	2 878	0,5267	Virsik	5 787	1,5462	Aprikoos	5 216	1,3635
Viljapuu liik	Arvestuslik pind (ha)	Dispersioon, %														
Õun	34 906	0,9824														
Pirn	2 878	0,5267														
Virsik	5 787	1,5462														
Aprikoos	5 216	1,3635														
MT	<p>Andmed koguti põllumajandusettevõtete struktuuriuuringute käigus, Maltal oli vaid vaja koguda andmed kogu virsikupuude all oleva pinna kohta.</p>															
PL	<p>Esimene viljapuuaiavaatlus viidi Poolas läbi 1998. ja teine 2004. aastal. Mõlemad vaatlused viidi läbi riiklike vajaduste tõttu, kuid enamikul juhtudel järgiti ELi metoodikat. Need vaatlused olid sarnased 2007. aasta teatavat liiki viljapuude istandike vaatlusega, kuid andmeid ei edastatud Eurostatile, kuna Poolalt ei olnud nõutud nende andmete edastamist. 2007. aastal viidi läbi kolmas viljapuuaiavaatlus vastavalt ELi nõuetele ning 2008. aasta aprillis edastati andmed Eurostatile. See vaatlus vastas nii Eurostati vajadustele kui ka riiklikele vajadustele.</p> <p>Viimase (2007. aasta) vaatluse eesmärk oli koguda andmeid dessertõunte ja -pirnide kohta netopindala, sortide, puude vanuse ja istandike tiheduse järgi ning samuti koguda andmeid virsikute ja aprikooside kohta netopindala järgi. Vaatluse ulatust laiendati, et hõlmata riiklike kasutajaid huvitavad näitajad, nimelt hõlmata teised viljapuuliigid ja põõsad ning marjaistandikud. Vaatlusesse lisati mõningane teave ettevõtja ja ettevõtte kohta.</p> <p>Vaatlus hõlmas ainult neid ettevõtteid, mis kasvatavad puuvilju täielikult või peamiselt turu jaoks.</p> <p>Lisateave koguti ainult riiklikeks vajadusteks. See hõlmas viljapuudealust pinda ja puude arvu vanuseklasside ja toodangu järgi järgmiste liikide puhul: ploom, magus- ja hapukirss, aprikoos, virsik ja kreeka pätkel ning samuti õun pookealuse tüübi järgi (kääbus, poolkääbus ja suurekasuline).</p> <p>Pinna ja marjapõõsaste arvu järgi ning marjaistandike pinna järgi riiklikuks kasutamiseks järgmiste liikide puhul: sarapuu, tikker, punane sõstar (värviline),</p>															

	<p>must sõstar, vaarikas, maasikas, aedmaasikas, toomingas, mustikas, viinamari ning muud marjapõõsad ja marjataimed.</p>
PT	<p>Kuna keskkonnaküsimused muutuvad riiklikul ja Euroopa tasandil järjest olulisemaks, lisas Portugal küsimustikku mõned spetsiifilised näitajad. Need hõlmasid mahepõllumajanduse soodustamist ja mõningaid küsimusi seoses keskkonnaalase käitumisega, tehes eelkõige kindlaks puuviljakasvatuse tavad seoses maaharimise ja saagi kaitsega. Vaadeldi ka niisutatavat pinda, toodangu taset/tüüpi, tootmissüsteemi ja mõningaid tootmismeetode.</p> <p>Kuna tarbijatel on märkimisväärne huvi selle vastu, kuidas puuviljad turule tuuakse, siis lisati küsimustikku ka küsimus toodangu turustamisviisi kohta.</p>
RO	<p>Vastavalt nõukogu direktiivile 2006/110/EÜ tehti Rumeeniale erand seoses aruandlusega järgnevas: liigid, istandike vanuserühm ja tihedus. Võttes arvesse nimetatud erandit ja lähtudes riiklikest nõuetest koguti eelnimetatud vaatluse osana andmeid järgneva kohta: noorte ja kandvate istandike pindala, vähenenud saagikusega istandike pindala, 2007. aastal uuesti istutatud pind, likvideeritud istandikud, saagikus ja kogutoodang järgmiste viljapuuliikide kohta: õun, pirn, aprikoos, magus- ja hapukirss, ploom, virsik, kreeka pähkel, muud puud (sarapuu, kastan, küdoonia). Eksperimendi korras koguti andmeid kandvate, vähekandvate ja noorte istandike tiheduse kohta. Need andmed koguti taimekasvatuse peamiste kultuuride iga-aastase vaatluse osana, mille eest vastutab riiklik statistikainstituut.</p> <p>Taimekasvatuse peamiste kultuuride vaatlus põhineb 80 000 valimisse hõlmatud põllumajandusettevõtetel, mis esindavad arengupiirkondi piirkondlikul (NUTS 2) ja maakonna tasandil (NUTS 3).</p>
FI	<p>Soomes saab neid andmeid usaldusväärsel kujul mitmetest eri allikatest, kuna kõik allikad kasutavad samu identifitseerimisnumbreid. Avaldatud statistikat võib pidada usaldusväärseks, kuna see põhineb peamiselt täieliku valimi registriandmetel. Telefoniküsitlused aitasid suurendada vastuste arvu.</p> <p>Enamus õunaaia statistika andmetest saadi Soome maaelu agentuuri integreeritud juhtimis- ja kontrollisüsteemi registritest. Kohalikud põllumajandusettevõtlust juhtivad asutused sisestavad suurema osa andmetest toetusankeetide põhjal, mille on esitanud nende piirkonnas registreeritud talunikud. Põllumajandusettevõtluse registri seadus (1515/1994) kohustab kohalikke asutusi registris sisalduvaid andmeid konfidentsiaalsena hoidma. Tike (Soome põllumajandusstatistika teenus) peab põllumajandusettevõtluse registrit ning tal on õigus kasutada haldusregistrit statistilistel eesmärkidel.</p> <p>Potentsiaalse saagikuse hindamisel on puude arvul põhinevad hinnangud täpsemad kui pindalal põhinevad hinnangud. Ka talunikud leiavad, et lihtsam on liigitada oma puude hulka, sorte ja vanust kui pindala või istutustihedust.</p> <p>2002. aasta statistika põhjal ning pärast vestlusi selle majandusharu huvirühmaga otsustati küsida teavet ainult äriliselt oluliste sortide (ja pindala) kohta. 2007. aasta vaatluse sordinimekiri koostati 2002. aasta kõige olulisemate sortide alusel (22 sorti). Lisati ka kaks uut sorti (Rubinola ja Rajka), kuna leiti, et need on kasvava tähtsusega. Põhja laiuskraadidel asumise tõttu on Soome õunasordid oluliselt erinevad Mandri-Euroopa sortidest ning paljud Soomes kasvatatavad sordid ei ole kaubandusliku põllumajanduse seisukohalt enam olulised.</p>

SE	<p>Küsitluse tähtpäev oli määratud 26. märtsile. Selleks päevaks oli 76 % ettevõtetest küsitlusele vastanud. Rootsi põllumajandusameti statistikaosakond ei pea sellist tulemust rahuldavaks. Algatatud on arutelud, kuidas tulevikus suurendada vastuste arvu.</p> <p>Teatavate viljapuude istandike vaatlusraami esindavad ettevõtted, mis statistilise taluregistri kohaselt kasvatavad õuna- ja/või pirnipuid, ning samuti ettevõtted, mis integreeritud juhtimis- ja kontrollisüsteemi andmete kohaselt taotlesid 2007. aastal toetusi puuvilja kasvatamiseks vähemalt 0,25 hektaril. Vaatluse sihtrühm olid vähemalt 0,25 hektari suuruse õuna- ja/või pirnipuude istandikuga ettevõtted. Kokkuvõttes kuulus 2007. aasta küsitluse raami 369 ettevõtet.</p> <p>Ettevõtete märkuste põhjal, mis tehti kas küsimustiku kaudu või telefonitsi, võib järeldada, et küsimustikule vastamist peeti keeruliseks. Seetõttu arutati vaatlusperioodi lõpupoole võimalust seda lihtsustada. Rootsi põllumajandusamet tegi ettepaneku, et tulevikus tuleks Rootsi vabastada nõudest pirnide kohta andmeid koguda, kuna Rootsis kasvatatakse pirne väga väikeses koguses.</p>
----	--

4. VAADELDAVAD KARAKTERISTIKUD

4.1. Vaadeldav viljapuuai pindala

Üldjoontes tuleks vaadelda tavalise viljapuuai netopindala. Kuid mõned liikmesriigid esitasid andmed kogupindala kohta. Vähestel juhtudel hõlmati ka mõned hajutatud puud.

4.2. Vaadeldud sordid (ELi õigusaktide ja muude õigusaktide alusel)

Ettenähtud liikide üksikute sortide proportsionaalne analüüs näitab tarbija eelistuste muutumise märkimisväärset arengut.

Kõik liikmesriigid esitasid andmeid iga sordi kohta, mis ületas 3 % selle liigi pindalast.

4.3. Vanus

Kõigis liikmesriikides arvestati puude vanust tema istutamisest viljapuuaeda (kevadel või sügisel).

4.4. Tihedus

Enamikus liikmesriikides arvutati istandike tihedus istutatud pinna alusel ja mõnes liikmesriigis nagu Bulgaarias, Saksamaal, Hispaanias, Prantsusmaal, Austrias ja Poolas arvutati tihedus puude arvu järgi hektaril.

4.5. Muud tunnused

Mõned liikmesriigid kogusid ka muid andmeid. Näiteks kogusid Prantsusmaa ja Austria andmeid mahetootmise ja turustamise võrgustiku kohta. Prantsusmaa kogutud andmed hõlmasid andmeid kultiveerimise, väetamise, taimekaitse tavade, ettevõtja vanuse, kogu ettevõtte suuruse ja spetsialiseerumise kohta; Poola kogus andmeid marjade ja kirsside kohta jne.

5. ANDMETE KOGUMINE JA TÖÖTLEMINE (ANDMETE KONTROLL)

Eurostat laadis saadud vaatluse tulemused tootmisandmebaasi, kus need kontrollitakse enne teabeedastuse andmebaasi üleslaadimist.

6. ANDMETE KASUTAMINE (ANDMETE EDASTAMINE)

2007. aasta vaatluse tulemused, nii nagu ka eelmise, 2002. aasta vaatluse tulemused on tasuta kättesaadavad Eurostati teabeedastuse andmebaasist kõigile Internetiühendusega kasutajatele.

7. PEAMISED JÄRELDUSED: TULEMUSTE ANALÜÜS

Mõned 2007. aasta vaatluse kokkuvõtavad tulemused on esitatid 4.lisas (vt. komisjoni talituste töödokumenti). Analüüsist on välja jäetud tööstusõunad ja -pirnid, kuna nende liikide all olev pind ei ole märkimisväärne. Liikide järgi võib kõige olulisemad järeldused kokku võtta järgmiselt:

80 % EL-27 viljapuuadadest, kus kasvasid vaadeldud liigid, asusid Hispaanias, Itaalias, Poolas, Kreekas ja Prantsusmaal. Kõige sagedamini kasvatatav viljapuu EL-27s on õunapuu, mis kasvab umbes kolmandikul vaadeldud alast. Tsitruselised (apelsin, sidrun ja väikeseviljalised tsitrused) katavad teise kolmandiku EL-27 vaadeldud pinnast.

ELi laienemine 27 liikmesriigini tõi kaasa dessertõunte all oleva pinna olulise suurenemise ja väiksema suurenemise muudes vaadeldud valdkondades. Õunapuude all olev pind suurenes üle 2,4 korra peamiselt Poola⁴ ja Rumeenia õunaaedade lisandumise tõttu. Pirni- ja virsikupuude alad suurenesid 17 % ja 13 % vastavalt. Aprikoosipuude ala 27 %-line juurdekasv oli rohkem märkimisväärne. Tsitruseliste puhul ei ole kahe viimase laienemise järgne pinna suurenemine märkimisväärne (umbes 1 %).

EL-27s on peamised õunte kasvatajad Poola (165 715 ha) Rumeenia (60 494 ha), Itaalia (55 225 ha) ja Prantsusmaa (40 113 ha). EL-15s vähenes kogu õunaaedade pindala kahe loenduse vahel 11 % võrra. Itaalias suurenes õunaaedade pind veidi, kuid Prantsusmaal see vähenes 16 %.

Suurimad pirniaiad EL-27s on Itaalias (32 075 ha), Hispaanias (25 845 ha), Portugalis (9 228 ha) ja Belgias (7 225 ha). Ajavahemikul 2002–2007 vähenes EL-15s kogu pirniaedade pindala peaaegu 13 %.

Suurimad virsikuaiad EL-27s on Hispaanias (75 118 ha), Itaalias (63 754 ha), Kreekas (34 127 ha) ja Prantsusmaal (14 308 ha). Hispaania ja Itaalia kokku moodustavad 2/3 EL-27 virsikuadadest. Hispaania on ainus EL-15 liikmesriik, kus suurenes virsikuadade pindala; kokkuvõttes vähenes EL-15 virsikuadade pind umbes 6 % võrra.

Suurimad aprikoosiaiad on Hispaanias (18 700 ha), millele järgnevad Itaalia (15 649 ha), Prantsusmaa (13 804 ha) ja Ungari (4 999 ha). Hispaanias ja Itaalias asub üle poole kogu EL-

⁴ Suurel osal sellest pinnast kasvatatakse tööstusõunu ning seega ei hõlma see ainult dessertõunu nagu oli nõutud direktiivis 2001/109. See on nii seetõttu, et Poolas on raske vahet teha dessertõunte ja tööstusõunte aladel.

27 aprikoosiaedadest. Aprikoosiaedade kogupind jäi Itaalias peaaegu muutumatuks, kuid vähenes kõigis teistes liikmesriikides, välja arvatud Austria, kus see oluliselt suurenes (26 %).

Hispaanias on umbes 55 % EL-27 apelsiniaedade pinnast (158 824 ha). Itaalia 73 786 hektari suurune apelsiniaedade pindala on umbes veerand kogu EL-27 apelsiniaedade pinnast. Teised liikmesriigid, kus apelsiniaedu vaadeldi, olid Kreeka, Portugal, Küpros ja Prantsusmaa, mis kokku moodustavad ainult 20 % EL-27 apelsiniaedade pinnast. EL-15 apelsiniaedade pind suurenes 10 % võrra ajavahemikul 2002–2007 tänu pinna suurenemisele Hispaanias ja Portugalis. Teistes liikmesriikides vähenes apelsiniaedade pind veidi.

39 859 hektarit sidruniaedu Hispaanias on üle 60 % EL-27 sidruniaedade pinnast. Suuruselt teisel kohal on Itaalia (16 634 ha), mille sidruniaedade pind moodustab umbes veerandi EL-27 sidruniaedade pinnast. Kolmandal kohal on Kreeka (8 %). Küprosel, Portugalis ja Prantsusmaal olevad alad moodustavad ainult väga väikese osa EL-27 aladest (umbkaudu 1 % või vähem kõigis neis liikmesriikides). Kuna sidruniaedade pindala suurenes ainult Portugalis ja vähenes kõikjal mujal, siis kogu EL-15s vähenes kogu sidrunipuude all olev pind.

Hispaanias on väikeseviljaliste tsitruste all 116 225 hektarit, mis on kolmveerand EL-27 väikeseviljaliste tsitruste pinnast. Suuruselt järgmine kasvataja on Itaalia ainult 21 998 hektariga, mis on umbes 15 % kogu EL-27 väikeseviljaliste tsitruste pinnast. Pind suurenes Hispaanias ja Kreekas ning vähenes Itaalias umbes samavõrra. Kokkuvõttes jäi väikeseviljaliste tsitruste pindala enam-vähem samaks.

Ajavahemikul 1997–2002 vähenes EL-15 viljapuuadade pindala umbes 187 700 hektarit (15 % suhtelises arvestuses). Vähenemine oli eriti märgatav õuna- ja virsikupuude puhul (mõlemad absoluutarvudes ja liigi all oleva kogupindala suhtes). Teisest küljest aga suurenes väikeseviljaliste tsitruste all olev pind (peamiselt märkimisväärse suurenemise tõttu Hispaanias). Kõigis liikmesriikides, välja arvatud Soomes, vähenes viljapuude all olev pind. Vähenemine jätkus ka aastatel 2002–2007.

Kogu vaadeldud viljapuuadade pind EU-15s vähenes 2002.–2007. aastal 37 621 hektari võrra (4 % suhtelises arvestuses). Apelsinipuude all olev pind kasvas 10 % võrra ning väikeseviljaliste tsitruste all olev pind jäi peaaegu samaks. Ülejäänud viljapuude alad vähenesid 5–13 % vahel. Liikmesriikide tasandil (EL 15) võib kõige olulisemad järeldused kokku võtta järgmiselt:

Mõnes liikmesriigis suurenes kogu vaadeldav ala. Kogu vaadeldav viljapuuadade ala suurenes Taanis (6 %), Austrias (4 %) ja Hispaanias (3 %). Taanis suurenesid kõik vaadeldavad alad (õuna- ja pirniaiad). Austrias vähenesid virsikuaiad neljandiku võrra, samas kui muud vaadeldud alad suurenesid. Samuti oli seal märkimisväärne aprikoosiaedade suurenemine (26 %). Hispaanias suurenes märkimisväärselt apelsinipuude all olev pind (21 %) ja veidi vähem suurenesid virsikupuude ja väikeseviljaliste tsitruste all olevad pinnad. Muud vaadeldavad pinnad vähenesid ja vähenemine oli eriti märkimisväärne õunapuude all oleva pinna osas (vähenemine kolmandiku võrra).

Mõnedes teistes liikmesriikides vähenes kogu vaadeldav ala ja samuti vähenesid kõikide vaadeldavate viljapuude liigid. Kogupindala vähenes üsna märkimisväärselt Prantsusmaal, Soomes, Rootsis ja Ühendkuningriigis (15–20 %) ning Luksemburgis kadusid turu jaoks tootvad viljapuuaiad peaaegu täielikult. Saksamaal ja Iirimaal vähenes vaadeldav ala väga vähe (alla 1 %).

Ülejäänud liikmesriikides vähenes kogu vaadeldud liikide all olev pindala, kuigi mõnede vaadeldud liikide puhul oli toimunud suurenemine. Näiteks Kreekas suurenes väikeseviljaliste tsitruste all olev pind kolmandiku võrra, samas kui muud pinnad vähenesid. Itaalias vähenes kogu viljapuuaedade pindala 8 %. Väike tõus toimus õuna- ja aprikoosiaedade osas ning langus muud tüüpi viljapuuaedade osas. Langus oli üsna suur väikeseviljaliste tsitruste (22 %), pirnide (17 %) ja virsikute osas (13 %). Portugalis suurenes sidrunipuude all olev pind märkimisväärselt, samas kui kõik teised alad vähenesid, mõned neist märkimisväärselt (virsik ja aprikoos). Belgias ja Madalmaades vähenes kogu viljapuuaedade all olev ala umbes 4 % õunapuuaedade osa vähendamise ja pirnipuuaedade osa suurendamise mõjul.

8. JÄRELDUS JA SOOVITUSED

Võrreldes varasemate vaatlustega tuleb märkimisväärseks pidada alates 2002. aastast tehtud edusamme seoses vaadeldavate viljapuuaedade pindala vaatlusega. Jälle saatsid peaaegu kõik liikmesriigid 2007. aasta vaatluse tulemused arvestades viljapuuaedade netopinda („netopind” on ainult puudega kaetud pind).

Ülalnimetatud paranemist silmas pidades, eriti seoses netopinna mõiste kasutamisega, võib 2007. aasta vaatlust üldjoontes rahuldavaks pidada. Tulevasi vaatlusi silmas pidades tuleks kaalutleda liikide nimekirjade ja koodide ajakohastamist ning künniste ühtlustamist. Tuleks uurida sünergia võimalusi teiste statistiliste toimingutega ja/või administratiivsete allikatega.

Võttes kokku liikmesriikide esitatud märkusi riiklikes aruannetes võib komisjon järeldada, et liikmesriikidel ei olnud märkimisväärsed raskusi vaatluse läbiviimisel. Käesolev vaatlus annab usaldusväärse hinnangu ELi viljapuuaedadele seitsme ELi õigusaktides vaadeldud liigi kohta (ja isegi rohkemate liikide kohta mõnes liikmesriigis).

Lisaks võib öelda, et enamik liikmesriike peab seda vaatlust väga kasulikuks, kuna see annab teavet väga olulise põllumajandussektori kohta ning samuti ka kasulikku teavet muudel statistilistel eesmärkidel, nagu põllumajanduse arvepidamine.